

Heikki Kataja

KÄYTTÖPÄÄOMAN TEHOSTAMINEN ARVONLISÄVERON AVULLA

Johtamisen ja talouden tiedekunta
Kandidaatintutkielma
Maaliskuu 2023

TIIVISTELMÄ

Heikki Kataja: Käyttöpääoman tehostaminen arvonlisäveron avulla
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Kauppätieteiden tutkinto-ohjelma, yrityksen laskentatoimi
Maaliskuu 2023

Yrityksen taloushallinnon yksi keskeisimmistä tehtävistä on ajoittaa tulevat ja lähtevät kassavirrat niin, että rahaa olisi käytettävissä jokapäiväisiin liiketoimiin. Lyhytaikaisesta rahoituksesta huolehtiminen voidaan nimetä käyttöpääoman hallinnaksi. Käyttöpääoman hallinta sisältää sekä myynneistä aiheutuvien myyntisaamisten, ostoista aiheutuvien ostovelkojen sekä varastoon sisältyvien aineiden ja tavaroiden hallinnan, niin että toimintaan sisältyvä rahamäärä olisi mahdollisimman pieni.

Yhdeksi käyttöpääoman osatekijäksi voidaan nimetä arvonlisävero, joka sisältyy sekä myynteihin että ostoihin. Tätä kassavirtaa on tutkittu vähemmän kirjallisuudessa, vaikka sen osuus voi olla myyntisaamisista jopa viidennes. Nykyinen arvonlisäveron tilitysjärjestelmä aiheuttaa hetkellistä epätasapainoa käyttöpääoman hallintaan, josta yritykset voivat hyötyä hetken aikaa. Toisaalta ajoituksen ollessa huono tämä epätasapaino voi aiheuttaa rahoituskuluja yritykselle.

Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella arvonlisäveron vaikutuksia käyttöpääoman hallintaan sekä tutustua uuteen Euroopan Komission julkaisemaan arvonlisäverouudistukseen, jolla tämä mahdollinen epätasapaino voitaisiin korjata. Tutkimuksessa perehdyttiin myös käyttöpääoman hallinnan ja arvonlisäverotuksen perusluonteisiin.

Tutkimus toteutettiin narratiivisena kirjallisuuskatsauksena, jotta saatiin mahdollisimman hyvä ja laaja yleiskuva aiheesta sekä kyettiin hyödyntämään kaikki käytettävissä olevat laadukkaat lähteet aiheen käsittelyyn. Tutkimuskysymyksillä ohjattiin tutkimusta lähtien arvonlisäveron ja käyttöpääoman välisestä yhteydestä käyttöpääoman tehostamiseen arvonlisäveron avulla. Lopuksi suunnattiin katseita tulevaan ja pohdittiin uuden VAT in the Digital Age -direktiiviehdotuksen vaikutuksia arvonlisäverotuksen ja käyttöpääoman tulevaisuuteen.

Arvonlisäveron vaikutus käyttöpääomaan on yllättävän merkittävä ja pienillä muutoksilla yritykset pystyvät kääntämään arvonlisäveron positiiviseksi kassavirraksi siitakin huolimatta, että arvonlisäverotuksen kassavirtavaikutus on neutraali. Tämä tapahtuu hyödyntämällä kirjanpitoaissa sallittua laskuperusteista kirjanpitoa tilikauden aikana ja tällä tavalla arvonlisäveron ajoittamista niin, että sen maksuaika olisi optimaalinen yrityksen käyttöpääoman näkökulmasta.

Avainsanat: käyttöpääoma, arvonlisävero, myyntisaamiset, ostovelat, VAT in the Digital Age.

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	1
1.1 Tutkimuksen tausta	1
1.2 Tutkimuskysymykset ja rajaukset	2
1.3 Tutkimusmetodologia	3
1.4 Tutkimuksen rakenne	4
2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS	6
2.1 Käyttöpääoman määrittely	6
2.2 Käyttöpääoman erät	8
2.3 Käyttöpääoman hallinta.....	10
2.4 Arvonlisäverotus Suomessa	11
2.5 Arvonlisäverotuksen sääntelykenttä.....	12
2.6 Arvonlisäveron maksaminen	13
3 Arvonlisäveron vaikutus käyttöpääoman määrään	14
3.1 Arvonlisävero ja käyttöpääoma kirjallisuudessa	14
3.2 Arvonlisäveron vaikutus käyttöpääoman eriin	14
3.3 Arvonlisäveron hyödyntäminen käyttöpääoman hallinnan tehostamisessa	16
3.4. Haasteet laskutuksen ajallisen kohdistamisessa	18
4 ALV-raportoinnin reaaliaikaistaminen	20
4.1 Esityksen sisältö	20
4.2 Vaikutukset käyttöpääoman hallintaan	21
5 Yhteenveto ja johtopäätökset	23
5.1. Yhteenveto	23
5.2. Johtopäätökset	24
LÄHTEET	26

1. JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tausta

Tieteelliselle tutkimukselle on ominaista, että tutkimusaiheen valinnalle on olemassa tarkoituksenmukaiset perusteet. Tämän toteavat myös Saunders, M. N. K., Lewis, P. & Thornhill, A. (2019) nimetessään juuri tarkoituksenmukaisuuden (eng. appropriateness) yhdeksi hyvän tutkimusaiheen tunnuspiirteeksi. Tutkimus rakentuukin erittäin ajankohtaisiin aiheisiin syventyessään arvonlisäverotuksen ja käyttöpääoman hallinnan viitekehysten ympärille. Finnveran teettämän kyselyn mukaan Covid-19 pandemian alkaessa yritysten ensisijainen intentio oli käyttöpääoman hallinnassa ja sen tarpeiden varmistamisessa (Finnvera 2020). Toisaalta myös arvonlisävero on maailmantilanteen myötä kokenut uudistuksia, kun vaikkapa sähkön arvonlisäverokantaa alennetaan väliaikaisesti ja henkilökuljetukset vapautetaan väliaikaisesti kokonaan arvonlisäverosta (Verohallinto, 2023a).

Alun alkaen tutkimusidea lähti kuitenkin liikkeelle EU:n komission joulukuussa 2022 julkaisemasta VAT in the Digital Age muutosehdotuksesta, jossa yksi kolmesta päätavoitteesta on arvonlisäveron raportointivelvoitteiden uudistaminen kohti reaaliaikaista arvonlisäveron maksamista ja raportointia (Euroopan komissio 2022). Tämän uudistuksen mahdolliset vaikutukset yritysten talouden hallintaan voivat olla merkittäviä, sillä nykyisin arvonlisäveron ilmoitus- ja maksupäivä on yleensä 12.päivä sitä kuuta, joka on toinen kuukausi verokauden päättymisen jälkeen. (Verohallinto, 2023b) Erityisesti aihe on kiinnostava käyttöpääoman hallinnan näkökulmasta – mitä muutoksia uudistuksesta seuraisi, vai seuraisiko mitään?

Kuitenkaan arvonlisäveron ja käyttöpääoman yhteydestä ei ole tehty tutkimuksia ja kirjallisuudessaakin harvemmin törmää näihin kahteen yhdessä. Kotimaisessa kirjallisuudessa käyttöpääomasta puhutaan yleensä esim. tunnuslukujen yhteydessä (Heikinmatti, Jahkonen, Kanervisto, Kekki, Marjomaa, Ruusulaakso & Toivio, 2017) ja sen hallinnasta esim. kassavirtalaskelmien yhteydessä (Kallunki & Kytönen, 2002, 113–115; Niskanen & Niskanen, 2016, 367-369). Käyttöpääomasta puhutaan siis yleensä johdon laskentatoimen tai rahoitukseen liittyvien tematiikkojen ympärillä.

Arvonlisäveron maailma on taas kauempana johdon laskentatoimesta tai yritysrahoituksesta. Vaikka arvonlisäverotus on ollut osa Suomen lainsäädäntöä vasta noin 30 vuotta, on siitä

ilmestynyt Juannon, Punavaaran ja Saukon (2018,15) mukaan jo runsaasti oikeuskirjallisuutta. Toisaalta tutkimusaiheen näkökulmasta oikeuskirjallisuuden avulla ei päästä tutkimaan suoraan arvonlisäveron ja käyttöpääoman välistä suhdetta. Kuitenkin tutkimusaiheen kannalta on ehdottomasti mahdollisuus, että arvonlisäverotusta käsittelevää oikeuskirjallisuutta on paljon – tällöin saadaan luotua mahdollisimman laadukas ja monipuolinen teoreettinen viitekehys tutkimuksen ympärille.

Tutkimusaiheen perustaminen juuri arvonlisäverotuksen ja käyttöpääoman ympärille avaa ymmärrystä ja uusia näkökulmia aiheeseen, josta ei löydy kotimaista kirjallisuutta tai tutkimusta. Kuten Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009, 20) toteavat, että tutkimuksen avulla saatu tieteellinen tieto auttaa pääsemään systemaattisesti kiinni uusiin asioihin. Saundersin ym. (2019,31) yksi määritelmä tutkimuksen tarkoituksenmukaisuudelle oli se, että tutkimus kykenee tuottamaan raikkaita oivalluksia aiheeseen. Tutkimusaiheen valinnalla pyritään täyttämään tämä määritelmä.

1.2 Tutkimuskysymykset ja rajaukset

Tutkimuksessa tutkitaan arvonlisäveron vaikutusta käyttöpääoman määrään ja sen hallintaan. Tutkimus perehtyy myös Euroopan Komission asetusehdotukseen digitaalisesta arvonlisäverotuksesta käyttöpääomaan peilaten. Tutkimuksen tavoitteena on löytää vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- 1) *Miten arvonlisävero vaikuttaa yrityksen käyttöpääoman määrään?*
- 2) *Millaisia mahdollisuuksia arvonlisäverotus tarjoaa käyttöpääoman tehostamiseen?*
- 3) *Millaisia vaikutuksia voi olla arvonlisäveron raportoinnin reaaliaikaistamisella käyttöpääoman näkökulmasta?*

Tutkimuksen pyrkimyksenä on vastata tutkimuskysymyksiin yleisellä tasolla, riippumatta yrityksen koosta tai toimialasta. Tutkimus koskee kaikkia suomalaisia yrityksiä, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia ja harjoittavat arvonlisäveroverollista toimintaa Euroopan unionin

alueella. Taustaoletuksena tutkimuksessa pätee, että yritykset maksavat arvonlisäveron kuukausittain. Luonnollisesti tällöin tutkimuksen ulkopuolelle rajautuvat ne kaikki yritykset, jotka maksavat arvonlisäveroa neljännesvuosittain tai kerran vuodessa.

Arvonlisäveron vaikutuksen kohteeksi tarkasteluun olisi voitu käyttää pääoman sijasta valita myös esim. yrityksen likviditeetti, kassavirrat tai jokin muu taloudellista tilaa kuvaava tunnusluku, mutta käyttöpääoma valikoitui sen selkeyden ja merkittävyyden vuoksi; käyttöpääoman tarve toimii yrityksen kasvun esteenä (Koski 2017, 72) sekä käyttöpääoman puute voi ajaa yrityksen maksuvaikeuksiin (Niskanen & Niskanen, 2016, 367–369). Yksinkertaistettuna käyttöpääoma tarkoittaa yrityksen päivittäiseen toimintaan sitoutuvaa rahamäärää (Bhimani, Horngren & Rajan, 2019, 591; Sagner, 2014, 19) ja arvonlisävero liittyy yrityksen jokapäiväiseen toimintaan, sillä arvonlisäverovelvollisuus on pääsääntö jokaiselle liiketoimintaa harjoittavalle yritykselle (Juanto ym., 2018).

Aiheen tulokulmaksi on valittu käyttöpääoman hallinta, ei niinkään verosuunnittelun näkökulma, sillä arvonlisäverotusta ei nähdä perinteisenä verosuunnittelun keinona (Leppiniemi & Walden, 2019) ja näin ollen kirjallisuutta tästä näkökulmasta löytyy suppeasti. Verosuunnittelun syklinä on yleensä vuosi, sillä verosuunnittelun keskeisimpiä komponentteja ovat tilinpäätös ja tavoitetulos (Leppiniemi & Walden, 2019). Kuitenkaan tämä tutkimus ei niinkään keskity tilinpäätökseen tai tavoitetulokseen vuositasolla, vaan arvonlisäveron maksun vaikutuksista yrityksen rahoitustarpeeseen kuukausitasolla.

1.3 Tutkimusmetodologia

Tutkimus käsittelee vähän tutkittuja asiakokonaisuuksia ja toisaalta pyrkii muodostamaan yleiskuvaa siitä, mikä olisi arvonlisäverotuksen digitalisaation vaikutus yrityksen lyhytaikaisiin rahoitustarpeisiin tulevaisuudessa. Tutkimuksen pyrkimykset noudattelevat hyvin pitkälle kirjallisuuskatsauksen tavoitteita. Baumeisterin ja Learyn (1997,312) mukaan kirjallisuuskatsauksen tavoitteita ovat mm. uusien teorioiden kehittäminen, yleiskuvan muodostaminen aihealueesta ja uusien asiakokonaisuuksien integroiminen. Kirjallisuuskatsauksen valitseminen tutkimusmenetelmäksi vahvistaa siis tutkimukselle asetettuja tavoitteita.

Edelleen tutkimus syventyy kirjallisuuskatsauksesta narratiiviseen kirjallisuuskatsaukseen, joka on toinen kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tyypistä (Salminen, 2011, 6–7). Tutkimusaineisto ei ole valikoitu systemaattisesti, vaan puhtaasti aineistoissa käsiteltävien teemojen perusteella, mikä on myös tälle kirjallisuuskatsauksen lajille tyypillistä (Salminen, 2011, 7). Kuitenkin pyrkimys on ollut pitää aineisto laadukkaana ja pääasiassa tieteellisistä lähteistä koottuna. Snyder (2019, 338) painottaa aineistojen laadun tarkkailua; tässä tutkimuksessa jokaisen aineiston kirjoittajan tai kokoojan tausta on selvitetty, jotta voidaan jokaisen lähteen kohdalla varmistua siitä, että kirjoittaja on alansa tunnettuja asiantuntijoita.

Tutkimusaineisto koostuu aihealueen kannalta relevantista kirjallisuudesta ja virallislähteistä. Aineistoon on ensisijaisesti haettu ajantasaisia sekä laadukkaita tieteellisiä lähteitä. Erityisesti arvonlisäverotus on nopeasti muuttuva tematiikka, sillä siihen liittyviä lainsäädäntöä muutetaan ja uudistetaan jatkuvasti. Toisaalta tutkimuksen kannalta ei ole relevanttia tarkastella arvonlisäveron jatkuvasti muuttuvaa sääntelyä, vaan sen perusluonnetta yrityksen talousympäristössä. Käyttöpääoman osalta lähteitä on haettu ensisijaisesti niiden laadun ja käsiteltävän aiheen kannalta.

Aineistohakustrategioina on käytetty perinteistä tietokantahakua pääasiassa Andor-tietokannasta. Toisena päästrategiana on ollut selailu Tampereen Yliopiston Linna-kirjastossa etsien sopivia painettuja aineistoja. Tutkimuksen kannalta relevantteja lähteitä on myös löytynyt helmenkasvatusmetodin avulla, jossa hyödynnetään toisten lähteiden lähdeluetteloita laajentamaan tutkimuksen aineistoja.

1.4 Tutkimuksen rakenne

Tutkimus jakautuu viiteen eri lukuun, mutta se voidaan jakaa sisällön mukaan kolmeen osaan: teoria, kirjallisuuskatsaus sekä johtopäätökset. Teoriaa käsitellään luvussa kaksi, jossa käydään läpi käyttöpääoman ja arvonlisäverotuksen teoreettisesta näkökulmasta. Tässä luvussa määrittelyä ohjataan niin, että se palvelisi mahdollisimman hyvin tutkimuskysymyksiä – ei kuitenkaan niin, että määrittelyn ja aihealueen esittelyssä jätettäisiin tarkoituksella mitään olennaisia tietoja kertomatta. Tarkoituksena on painottaa niitä teoreettisen viitekehysten alueita, jotka ovat erityisen relevantteja tutkimuksen kannalta.

Kirjallisuuskatsauksessa eli varsinaisessa tutkimusosassa perehdytään muodostamaan kirjallisuuden avulla yleiskuva tarkasteltuun aiheeseen ja käymään läpi tutkimuskysymysten kannalta merkittävät aineistot. Tässä osassa on tarkoitus perehtyä aiheeseen hieman syvemmin tutkimuskysymysten näkökulmasta. Osan lopuksi luvussa 4 syvennytään Euroopan Komission Alv-digiaikana muutosehdotuksen sisältöön ja mahdollisiin vaikutuksiin. Luvussa 5 tehdään yhteenveto tutkimuksen tuloksista, muodostetaan johtopäätöksiä saaduista vastauksista tutkimuskysymyksiin sekä pohditaan mahdollisia jatkotutkimusehdotuksia aiheen ympärille.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

2.1 Käyttöpääoman määrittely

Käyttö- tai liikepääoman (Niskanen & Niskanen, 2016, 11) määrittely nykykirjallisuuden valossa ei ole yksioikoista, sillä kirjallisuus tarjoaa hieman eriäviä vaihtoehtoja käyttöpääomaan sisällytettävistä eristä. Toisaalta myös itse käyttöpääoman määritelmä aiheuttaa sen, mitä eria siihen sisällytetään. Erityisesti englanninkielisissä julkaisuissa määritellään käyttöpääoman mittaavan yrityksen kykyä selviytyä lyhyen aikavälin taloudellisista velvoitteista lyhytaikaisella omaisuudella (Oliver & Horngren, 2010, 689–690; Bhimani ym., 2019, 591; Sagner, 2014, 19). Samoilla linjoilla on myös Niskanen & Niskanen (2016, 367) puhuessaan käyttöpääomasta investointeina lyhytaikaiseen omaisuuteen. Näitä lähteitä mukailien käyttöpääoma määritellään seuraavasti:

$$\begin{array}{l}
 + \text{Vaihto-omaisuus} \\
 + \text{Rahoitusomaisuus} \\
 - \text{Lyhytaikainen vieras pää-} \\
 \text{oma} \\
 - \text{Siirtovelat} \\
 - \text{Ostovelat} \\
 \hline
 = \text{Käyttöpääoma}
 \end{array}$$

Kaava 1. Käyttöpääoman määritelmä (Oliver & Horngren, 2010, 689–690; Bhimani ym., 2019, 591; Sagner, 2014, 19)

Toisaalta Leppiniemen & Kykkäsen (2023,165) sekä Heikinmatin ym. (2017,71) määritelmässä käyttöpääoma kertoo yrityksen juoksevaan liiketoimintaan sitoutuvan rahoituksen määrän. Määritelmä on muuten sama kuin edellä, mutta siitä puuttuvat rahoitusomaisuuteen kuuluvat rahat ja pankkisaamiset -erä sekä rahoitusarvopaperit. Samoin velkojen puolelta otetaan vain ostovelat ja saadut ennakot, jolloin käyttöpääoma muodostuu seuraavasti:

$$\begin{array}{r}
 + \text{Vaihto-omaisuus} \\
 + \text{Myyntisaamiset} \\
 - \text{Ostovelat} \\
 \hline
 - \text{Saadut ennakot} \\
 = \text{Käyttöpääoma}
 \end{array}
 \tag{2}$$

Kaava 2. Käyttöpääoman määritelmä (Leppiniemi & Kykkänen, 2023,165; Heikinmatti ym., 2017,71)

Käyttöpääoman yhteydessä puhutaan myös usein nettokäyttöpääomasta, joka määrittelystä riippuen eroaa käyttöpääoman käsitteestä. Heikinmatti ym. (2021,73–74) määritelmä nettokäyttöpääomalle on lähes sama kuin kaavan (1) määritelmä. Myös Niskanen & Niskanen (2016, 377) ja Leppiniemi & Lounasmeri (2022) kuvaavat nettokäyttöpääoman tällä tavalla. Tällöin voidaan siis ajatella ”working capital” termin tarkoittavan yleensä suomenkielisessä kirjallisuudessa nettokäyttöpääomaa. Kaavan 2 käyttöpääoman määritelmästä ei puhutaan yleensä luotettavissa lähteissä vain termillä ”working capital”, toisaalta joskus käytetään myös ”trade working capital” termiä.

Tässä tutkimuksessa keskitytään nimenomaan kaavassa 2 esitettyyn käyttöpääoman muotoon, joka sitoutuu yrityksen jokapäiväiseen toimintaan. Menettelyvalinta on tehty tutkimuskysymyksen näkökulmasta. Tutkimuksen orientaatio on tarkastella arvonlisäveron vaikutusta päivittäisen liiketoiminnan sitomaan pääomaan. On myös yksinkertaisempaa ja selkeämpää tutkia arvonlisäveron vaikutusta ottamatta kassan vaikutusta huomioon.

Kassan rooli on sikäli merkittävä, sillä kaikki käyttöpääomaan liittyvät tapahtumat kulkevat kassan kautta, mutta se ei itsessään kuitenkaan ole tämän määritelmän mukaan käyttöpääoman erä. Vaikka Niskanen & Niskanen (2016, 400) määrittelivätkin kassan osaksi käyttöpääomaa, myöhemmin he toteavat käyttöpääoman keskeisiksi osiksi varaston, myyntisaamiset ja ostovelat. Toisaalta voidaankin ajatella, että nettokäyttöpääoma voisi tarkoittaa kaavan 2 mukaista määritelmää, josta on vähennetty rahat ja pankkisaamiset, jolloin käyttöpääoman määrä on ikään kuin ”netotettu”.

Käyttöpääoman määrää eli tarvetta kasvattavat siis myyntisaamiset ja vaihto-omaisuus, sekä päinvastoin vähentävät ostovelat. Käyttöpääoma katetaan sekä lyhytaikaisella, että pitkäaikaisella vieraalla tai omalla pääomalla (Heikinmatti ym., 2017, 71). Jos käyttöpääoman

määrä on negatiivinen, voidaan karkeasti sanoa yrityksen rahoittavan lyhytaikaista toimintaansa ostovelkojen avulla. Ostovelat kuuluvat taseen vastattavaa-puolelle, eli se kertoo, millä omaisuus on rahoitettu. (Ihantola & Leppänen, 2021, 92).

Käyttöpääomaa mitataan useimmiten suhteutettuna tietyn hetken käyttöpääoma liikevaihtoon halutulla periodilla, yleensä vuoden ajanjaksolla. Yleensä käyttöpääoma lasketaan tilinpäätösluvuista, mutta sitä voidaan laskea myös kuukausi- tai viikkotasolla taloudellisten lukujen ollessa saatavilla. Päivittäisen liiketoiminnan vaatiman käyttöpääoman suhde määräytyy yleisesti ottaen toimialan mukaan (Heikinmatti ym., 2017, 71), mutta mitä enemmän käyttöpääomaa toiminta vaatii, sitä todennäköisemmin se joudutaan rahoittamaan joko vieralla tai omalla pääomalla (Koski, 2017, 72). Tällöin luonnollisesti käyttöpääoman kasvutarve aiheuttaa lisääntyviä rahoituskustannuksia.

2.2 Käyttöpääoman erät

2.2.1 Myyntisaamiset

Myyntisaamiset ovat keskeinen osa käyttöpääoman hallinnan näkökulmasta – Niskasen & Niskasen (2016, 389) mukaan myyntisaatavien hallinta on kokonaisuus, jonka merkitystä yritys ei voi vähätellä. Myyntisaamiset ovat siis yrityksen tuotteiden ja palveluiden, sekä pysyvien vastaavien myynnin yhteydessä syntyviä saamisia (Ihantola & Leppänen, 2021,176; Leppiniemi & Kykkänen, 2023, 121). Toisin sanoen asiakas on saanut rahaa vastaan suoritteen yritykseltä, esimerkiksi vastaanottanut hyödykkeen tai saanut palvelun, mutta ei ole maksanut sitä vielä.

Myyntisaamisten hallinta on keskeinen osa käyttöpääoman hallintaa. Yritykset eivät saa yleensä suoritusta kassaan vaan esimerkiksi 14 päivän kuluttua, jolloin myynti- ja maksu- hetken välisen ajan myyntihinta on pois yrityksen kassasta eli se on rahoitettava käyttöpääomalla (Kallunki, 2022, 129–130). Tärkeässä roolissa myyntisaamisten hallinnassa ovatkin asiakkaalle annettavat maksuehdot. Käyttöpääoman näkökulmasta asiakkaalle annettavan maksuajan tulisi olla mahdollisimman lyhyt (Koski 2017, 74), sillä silloin käyttöpääomaa sitoutuu vähemmän. Toisaalta liian tiukat ehdot voivat alentaa yrityksen myyntiä (Niskanen & Niskanen, 2016,389).

Myyntisaamisten kiertoa voidaan mitata kertomalla myyntisaamisten määrä tarkastelupe-riodin päivien määrällä ja jakamalla tämä sitten saman aikajakson liikevaihdolla. Saatu arvo kertoo, kuinka pitkään myyntitulot ovat saamisina ennen yrityksen kassaan tuloa (Heikinmatti ym., 2017, 72). Mitä lyhyempi on myyntisaamisten kiertoaika, sitä nopeammin myynti tuloutuu kassaan ja pääomaa sitoutuu vähemmän (Kallunki, 2022, 129)

2.2.2 Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuteen kuuluu tilinpäätöksen mukaisesti aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset ja valmiit tuotteet sekä vaihto-omaisuushyödykkeistä maksetut ennakot (Ihantola & Leppänen 2021). Mitä enemmän yrityksellä on varastoissa tarvikkeita ja tuotteita, sitä enemmän ne sitovat pääomaa ja kasvattavat käyttöpääoman tarvetta. Käyttöpääomaa sisältyy vaihto-omaisuuden näkökulmasta tarvikkeiden ja aineiden lisäksi myös esimerkiksi työvoima- ja ylläpitokustannuksiin (Koski 2017,73)

Varastonhallinnan avulla vaihto-omaisuuden määrää säädelään yrityksen tavoitteiden mukaisesti. Sen keskeinen tehtävä on minimoida tilauksiin, varastointiin ja sen puutteisiin liit-tyvät kustannukset (Song, van Houtum & Van Mieghem, 2020, 38). Toisaalta varastonhal- linnan tavoitteena on taata varaston riittävyys kaikissa tilanteissa, mutta myös minimoida varastojen sitoman käyttöpääoman kustannukset. (Niskanen & Niskanen 2016,379; Koski 2017,74).

Vaihto-omaisuuden tunnuslukuja voidaan laskea siihen sisältyvien pääomien tai tavaramää-rien näkökulmasta. Vaihto-omaisuuteen sitoutuneita pääomia voidaan analysoida suhteutta- malla vaihto-omaisuus liikevaihtoon (Heikinmatti ym., 2017,73). Kuten myyntisaamisten kohdalla, varastojen osaltakin voidaan laskea kiertoaikoja. Tyypillisimpiä tunnuslukuja ovat varaston kiertonopeus tai kiertoaika. (Niskanen & Niskanen, 2016, 386) Näiden kiertoaiko- jen laskemisessa on kuitenkin omat haasteensa: toisaalta tarvitaan tilinpäätösinformaation lisäksi informaatiota yrityksen kulurakenteesta (Heikinmatti ym., 2017, 73) ja vaihto-omai- suuden hankintahintaan liittyy kohdistamispulmia sen tunnusluvun arvon yhteismitallista- miseksi (Koski, 2017,85). Kiertoaikojen hankalasta vertailusta huolimatta pääsääntöisesti yritysten tavoitteena olisi varastojen kiertonopeuden kasvattaminen ja kiertoajan pienentä- minen.

2.2.3 Ostovelat

Ostovelkojen rooli on toimia käyttöpääoman tarpeen ”rahoittajana”. Ostovelat syntyvät tuotantotekijöiden hankinnan kirjaamisesta suoriteperusteen mukaan (Ihantola & Leppänen, 2021, 179; Heikinmatti ym., 2017, 50). Ostovelkojen kohdalla siis yritys on vastaanottanut asiakkaalta tavaran tai palvelun, mutta ei ole maksanut sitä vielä. Suurin osa yritysten hankinnoista tehdään juuri velaksi (Niskanen & Niskanen, 2016, 394). Toisaalta vaikka ostovelat pienentävätkin tarvittavan käyttöpääoman määrää, yrityksen on tärkeää tarkkailla maksuehtoja; jossain tilanteissa yritys voi hyötyä taloudellisesti enemmän, kun maksaa ostonsa suoraan kassasta (Koski, 2017, 74).

Kuten vaihto-omaisuuden ja myyntisaamisten osalta, myös ostovelkojen analysointiin on useita eri tunnuslukuja. Ilter (2020, 86–87) esittelee 8 eri ostovelkoihin liittyvää tunnuslukuja. Näistä ehkä käytetyimpiä ovat ostovelkojen kiertoaika tai ostovelkojen kiertonopeus (Heikinmatti ym., 2017, 73). Mitä suurempi on ostovelkojen kiertoaika tai pienempi ostovelkojen kiertonopeus, sitä pidemmälle yritys on lykännyt niiden maksamista. (Niskanen & Niskanen, 2016, 399).

Käyttöpääoman näkökulmasta tärkeimmät ostovelkoihin kytkeytyvät päätökset ovat velkojen maksun sekä mahdollisen käteisalennuksen käyttäminen. Molemmissa päätöksissä on otettava huomioon myös muut käyttöpääomaan liittyvät rahavirrat (Sagner, 2014, 134). Vaikka ostovelkoilla voitaisiinkin ikään kuin rahoittaa käyttöpääoman tarvetta, yrityksen on syytä tarkkailla likviditeettiään eli maksuvalmiuttaan, jotta ei tarvitse tukeutua lisärahoitukseen, joka taas lisää kustannuksia (Niskanen & Niskanen, 2016, 399)

2.3 Käyttöpääoman hallinta

Käyttöpääoman hallinta on yksi talouden hallinnan peruspilareita: sen avulla yritys pystyy selviytymään lyhytaikaisista velvoitteistaan ja säilyttämään tasapainon lyhyen aikavälin menojen ja tulojen suhteen (Niskanen & Niskanen, 2016, 375; ks. myös Ahmed, Awan, Safdar,

Hasnain & Kamran, 2016, 153). Toisaalta Koski (2017, 75) nimeää käyttöpääoman hallinnan puutteen yhdeksi yrityksen kasvun kompastuskiveksi. Ahmedin ym. (2016, 154) mukaan käyttöpääoman hallinta on yksi yrityksen kannattavuuden ehto.

Käyttöpääoman hallintaa Niskanen & Niskanen (2016, 375) tarkastelevat sen osatekijöiden vaikutusten avulla. Myös Heikinmatti ym. (2017, 72–73) mukaan käyttöpääomaa voidaan analysoida laskemalla sen eri osatekijöitten kiertoaikoja. Kiertoaikojen avulla analysoidaan rahan sitoutumista yrityksen toimintaan (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, 165–166). Keskeisiksi osatekijöiksi nimetään varaston, myyntisaamisten ja ostovelkojen hallinta (Heikinmatti ym., 2017, 72–73). Niskanen & Niskanen (2016, 375) lisäävät kassabudjetoinnin vielä yhdeksi osa-alueeksi.

Käyttöpääoman hallintaa voidaan mitata esim. Niskasen & Niskasen (2016, 400) mukaan laskemalla käyttöpääoman kiertoaika, joka lasketaan laskemalla myyntisaatavien ja varastojen kiertoajat yhteen ja vähentämällä siitä ostovelkojen kiertoaika. Saatu arvo kertoo, monenko päivän liikevaihdon kustannukset täytyy rahoittaa jollain rahoituslähteellä. Toisaalta käyttöpääoman hallinnan onnistumista voidaan mitata myös välillisesti mittaamalla sijoitetun pääoman määrää, sillä käyttöpääomaa minimoimalla voidaan pienentää suoraan sijoitetun pääoman määrää (Kallunki, 2022, 137)

2.4 Arvonlisäverotus Suomessa

Arvonlisäverolain 1.1 §:n 1 kohdan mukaan arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavaran ja palvelun myynnistä. Korkein hallinto-oikeus määrittelee ratkaisussaan (KHO 2016:128) liiketoiminnan muodossa tapahtuvan toiminnan tarkoitettavan toimintaa, joka on jatkuvaa tai ainakin toistuvaa, ulospäin suuntautuvaa sekä itsenäistä toimintaa, jossa on ansiotarkoitus ja johon sisältyy tavanomainen yrittäjäriski. Elinkeinonharjoittajalle muodostuu verovelvollisen asema suorittaessaan yhtä tai useampaa arvonlisäveronlain piiriin kuuluvia liiketapahtumia (Kallio, Lindholm, Ojala, Säaskilahti & Takalo, 2021, 28).

Arvonlisäveron maksaja on arvoketjun viimeinen jäsen, kuluttaja (Ihantola & Leppänen, 2021, 63). Täten arvonlisävero on kulutukseen kohdistuva välillinen vero, sillä se on tarkoitettu jäämään kuluttajan rasitukseksi (Niskakangas, Viitala & Hokkanen, 2020, 120). Veron

kertaantuminen verovelvollisten välisessä kaupassa pystytään yleensä estämään laajan vähennysjärjestelmän avulla (Juanto ym. 2018, 12–13; Ihantola & Leppänen, 2021, 63). Vähennysjärjestelmä ajaa myös veron kertaantumisen lisäksi toista arvonlisäverolain keskeisistä periaatetta, jonka Kallio ym. (2021,16) nimeävät: pyrkimystä mahdollisimman neutraaliin verotukseen.

Arvonlisävero on Suomen valtiolle yksi merkittävimmistä tulolähteistä. Valtiovarainministeriön budjettiesityksen mukaan vuonna 2023 arvonlisävero tuottaisi verotuloja toiseksi eniten heti ansio- ja pääomatuloverojen jälkeen (Valtiovarainministeriö, 2022). Kirjallisuudessa (Alavuotunki, Haapanen, & Pirttilä, 2019, 490; Keen & Lockwood, 2010, 138) puhutaankin arvonlisäverosta rahakoneistona tai rahalinkona (englanniksi money machine).

2.5 Arvonlisäverotuksen sääntelykenttä

Suomen arvonlisäverolaki eli AVL (1501/1993) muodostaa luonnollisesti arvonlisäverotuksen kannalta keskeisimmän sääntelyn. AVL:in ohella muita keskeisiä oikeuslähteitä arvonlisäveron kannalta Suomessa ovat laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä (768/2016), laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisä- ja valmisteverolainsäädäntöön (1266/1996) sekä valmisteverotuslaki (182/2010). Myös AVL:a koskevaa oikeuskäytäntöä on paljon ja myös mm. Verohallinto tarjoaa valmiita ohjeita ja tarvittaessa kirjallista tai suullista ohjausta arvonlisäverotuksen kysymyksiin (Juanto ym., 2018, 16; Kallio ym., 2016, 1066).

Kuitenkin Suomen arvonlisäverojärjestelmään on sopeutettu EU-jäsenyyden myötä Euroopan Unionin arvonlisäverodirektiivit (Wikström, Ossa & Urpilainen, 2015, 368). Direktiivin mukainen sääntely tulee sisällyttää osaksi kansallista lainsäädäntöä (Nykänen, 2019, 36), joten nykyisellään Suomen kansallinen arvonlisävero perustuu EU:n arvonlisäverojärjestelmään (Niskakangas ym., 2020, 123). Direktiiviä implementoidessa tärkeää on kilpailuneutraaliuteetti eli jäsenvaltiot eivät saa käyttää direktiivin tuomaa liikkumavaraansa siten, että syntyy kilpailuvääristymiä (Wikström ym., 2015, 366).

Täten Euroopan unionin keskeiset tavoitteet liittyvät arvonlisäveron harmoniointiin. Siihen pyritään mahdollisimman hyvien edellytysten luomiseen Euroopan unionin sisämarkkinoille (Niskakangas ym., 2020, 123). Tähän myös Euroopan komission (2022) julkaisema VAT in

the Digital age -direktiiviehdotus tähtää: oikeudenmukaiseen ja yksinkertaiseen verotukseen EU- alueelle.

2.6 Arvonlisäveron maksaminen

Arvonlisävero on oma-aloitteinen vero (Juanto ym., 2018, 280), jonka yritykset tilittävät Verohallinnolle. Arvonlisäveroa maksetaan yrityksen myynneistä ja päinvastoin yritykset voivat pääsääntöisesti vähentää ostoistaan arvonlisäveron, jos ostettava tavara tai palvelu kuuluu vähennysoikeuden piiriin (Kallio ym., 2016, 723--724). AVL 135a§ mukaan myynnistä suoritettava vero kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt. Velvollisuus syntyy suoriteperusteella, eli kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu (AVL 15.1§ kohta 1).

Kuitenkin ehdoton suoriteperusteen noudattaminen kuukausittaisissa verotilityksissä aiheuttaa ongelmia, sillä yritykset tekevät kirjaukset yleensä laskujen perusteella ja oikaisevat kirjanpitoa suoriteperusteiseksi vasta tilinpäätösvaiheessa (Juanto ym., 2018, 270). Täten AVL 136§:n mukaan arvonlisävero voidaan kohdistaa laskuperusteisesti, eli sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostajaa on veloitettu.

Arvonlisäveron ilmoittaminen ja maksaminen tapahtuu sähköisesti Verohallinnon Oma-Vero-palvelussa. Arvonlisäveron voi myös ilmoittaa paperiversiona (Kallio ym., 2016, 1007). Ilmoitus ja maksupäivä on 12. päivä sitä kuuta, joka on toinen kuukausi verokauden päättymisen jälkeen (Verohallinto 2023b). Esim. tammikuun arvonlisävero maksetaan viimeistään maaliskuun 12. päivä. Jos veroilmoitus annetaan tämän ajankohdan jälkeen, Verohallinto määrää myöhästymismaksua kolme euroa jokaiselta veroilmoituksen antamisen määräpäivää seuraavalta päivältä ilmoituksen antamispäivään saakka. (Juanto ym., 2018, 297).

3 Arvonlisäveron vaikutus käyttöpääoman määrään

3.1 Arvonlisävero ja käyttöpääoma kirjallisuudessa

Kotimaisessa kirjallisuudessa ei juurikaan puhuta arvonlisäverosta ja käyttöpääomasta yhdessä. Arvonlisäverotuksesta kirjoitetaan harvemmin verosuunnittelun tai talousjohtamisen yhteydessä, vaan useimmat arvonlisäverotukseen liittyvät julkaisut käsittelevät arvonlisäveroa käytännössä, sen määritelmää ja soveltamisalaa (Juanto ym., 2016: Kallio ym., 2016). Kuitenkin arvonlisäveron sisältyessä esim. myyntisaamisiin (Heikinmatti ym., 2017, 73) tai ostovelkoihin (Ihantola & Leppänen, 2021, 55–56) löydetään paljon enemmän kirjallisuutta, jossa perehdytään käyttöpääoman keskeisiin osatekijöihin.

Toisaalta arvonlisävero ajatellaan yleensä läpikulkueränä yrityksen talouden näkökulmasta (Koivumäki & Lindfors, 2012, 50), sillä sen vaikutukset kassavirtoihin ovat aina neutraalit. Yritykset haluavat silti optimoida ja minimoida käyttöpääoman tarpeen, sillä sen avulla vähennetään kustannuksia (Koski, 2017). Täten myös arvonlisäveroa tulisi tarkastella käyttöpääoman tehostamisen näkökulmasta varteenotettavana eränä. Arvonlisäveron vaikutusta käyttöpääomaan on yksinkertaisinta tarkastella käyttöpääoman erien kautta ja sitten muodostaa kokonaiskuva, millä tavalla arvonlisävero vaikuttaa kokonaisuudessaan käyttöpääomaan.

3.2 Arvonlisäveron vaikutus käyttöpääoman eriin

3.2.1 Myyntisaamiset

Yritysten tuotteiden tai palvelujen hinnoittelussa ei oteta arvonlisäveroa huomioon, sillä arvonlisävero lisätään tuotteiden hintaan tuotteen tai palvelun verokannan mukaisesti (Koivumäki & Lindfors, 2021, 50; ks. myös Ihantola & Leppänen, 2021, 61). Pääsääntöisesti yritykset myyvät tuotteitaan luotolla: maksuaikaa myönnetään yleisesti 14–60 päivää (Niskanen & Niskanen, 2016, 396). Yleisesti ottaen kotimaan kaupassa on vain vähän nollaverokannan alaista myyntiä (Niskakangas ym., 2020, 129), joten yleensä kyse on verollisesta

myynnistä. Tällöin myyntisaamiset sisältävät arvonlisäveron, joka sitten tilitetään Verohallinnolle.

Koska myyntisaamiset kasvattavat sitoutuneen käyttöpääoman määrää (Leppiniemi & Kykänen, 2023, 165), tällöin voidaan sanoa arvonlisäveron kasvattavan myös käyttöpääoman määrää. Heikinmatti ym. (2017, 73) toteavat myös, että myyntisaamiset sisältävät esim. arvonlisäveron, valmisteveron ja kuljetukset, jolloin pelkästään myyntitulojen perusteella määritetyt kiertoajat ovat jonkin verran lyhempiä. Jos yrityksen myynnin verokanta on 24 %, arvonlisäveron osuus myyntisaamisista on noin 19.35 % (Tomperi, 2022, 45), eli arvonlisäveron osuutta myyntisaamisissa voidaan pitää merkittävänä.

3.2.2 Ostovelat ja vaihto-omaisuus

Käänteisesti suurin osa yritysten hankinnoista tehdään velaksi, Suomessa ostovelkojen osuus onkin taseen loppusummasta keskimäärin 6 % (Niskanen & Niskanen, 2021, 394). Ostovelkojen tilille kirjataan ostot ja siihen sisältyvä arvonlisävero (Ihantola & Leppänen, 2021, 56). Jos yritys käyttää ostoissa käteisalennuksen ja maksaa heti, tällöin ei luonnollisesti synny ostovelkoja eikä siihen sisälly arvonlisäveroa, vaan yritys vähentää arvonlisäveron näistä ostoista.

Arvonlisäveron sisältyminen ostovelkoihin on käyttöpääoman näkökulmasta positiivinen asia, sillä ostoista vähennettävä arvonlisävero pienentää maksettavan arvonlisäveron taakkaa (Tomperi, 2022). Arvonlisävero sitoutuu siis ostovelkoihin niin kauan, että yritys saa vähennyksen arvonlisäverosta Verohallinnolta (Ihantola & Leppänen, 2021). Ostoista voidaan vähentää arvonlisävero ennen itse suoritteen maksua, jos ostovelkojen maksuaika on pidempi kuin arvonlisäveron maksupäivä, joka on laskun tai suoritteen vastaanottamispäivästä seuraavan toisen kuukauden 12.päivä (Verohallinto, 2023b).

Vaihto-omaisuuden näkökulmasta arvonlisävero ei ole relevantti erä, sillä varasto arvostetaan varovaisuuden periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai alimpaan arvoonsa, eikä arvonlisävero ole osa hankintamenoa (Tomperi, 2022, 26–27). Käsitteellisesti vaihto-omaisuuden arvonlisäverotus voi sekoittua verovaraston käsitteeseen, joka liittyy raaka-aineiden ketjukauppaan ja siihen liittyvään arvonlisäverotukseen (Verohallinto, 2022), mutta ei ole

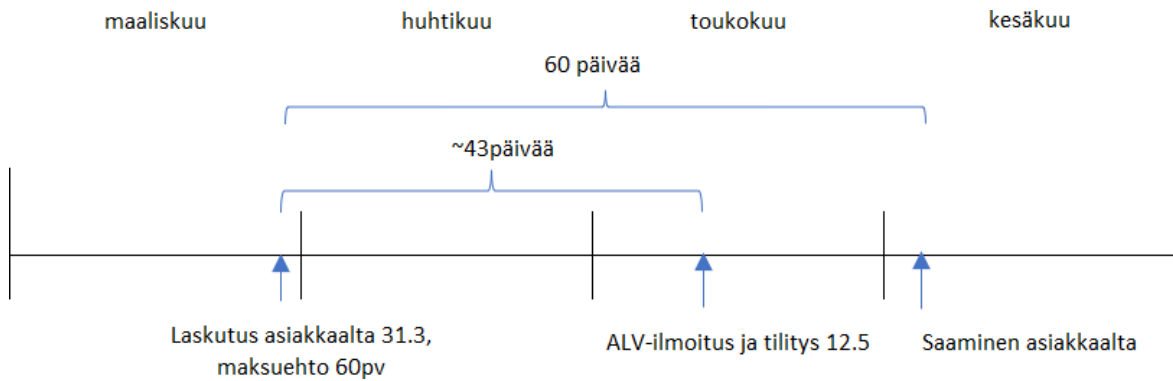
olennainen käyttöpääoman hallinnan näkökulmasta. Kuitenkin hyödykkeiden pitkä säilyttäminen varastossa sitoo käyttöpääomaa (Leppiniemi & Lounasmeri, 2022), mutta niistä on voitu vähentää arvonlisäverot jo ennen myyntiä, joka taas vapauttaa käyttöpääomaa.

3.3 Arvonlisäveron hyödyntäminen käyttöpääoman hallinnan tehostamisessa

Käyttöpääoman hallinnan tehostaminen arvonlisäverotuksen avulla tapahtuu pitkälti eri kasvavirtoja hallitsemalla ja ajoittamalla ne optimaalisesti. Myös Pellinen (2017, 83) toteaa talousjohtamisen osaksi käyttöpääoman kasvuun sitoutuvan kassavirran ennakoinnin. Kassavirtojen ennustamisessa on useita liikkuvia osia, joihin sisältyy myös arvonlisäveron suorittamisen ja ajoittamisen ennakointi.

Arvonlisäveron maksaminen ja ilmoittaminen voidaan tehdä joko lasku- tai suoriteperusteella (AVL 136§). Pienyritykset voivat tilittää arvonlisäveron myös maksuperusteisesti (Verohallinto, 2016). Laskuperusteista tilitystä voivat käyttää kaikki arvonlisäverovelvolliset ja se onkin yleensä yksinkertaisempaa kuin suoriteperusteen mukaan maksaminen, sillä yritykset käyttävät kirjanpidossaan usein maksuperustetta ja tilikauden päätyttyä oikaisevat kirjanpidon suoriteperusteiseksi (Juanto ym., 2018, 297).

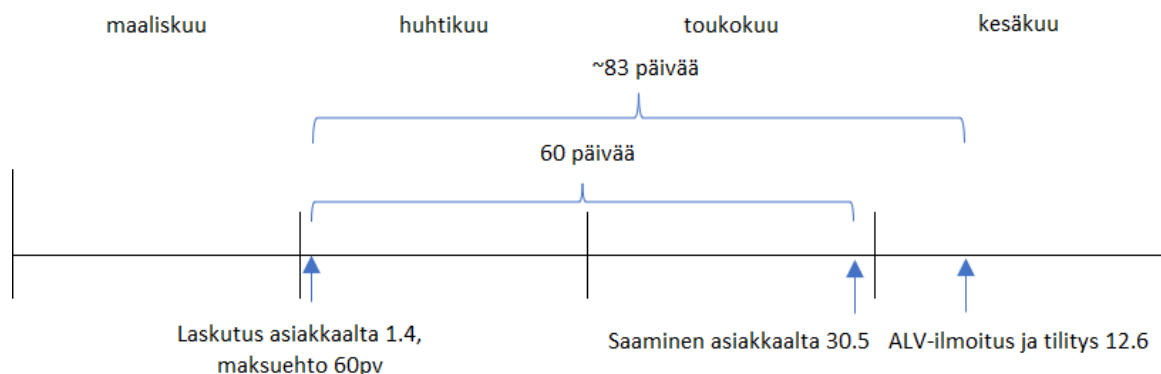
Laskuperusteen mukaisessa kirjaamistavassa kirjaukset tehdään laskun lähettämisen tai sen vastaanottamisen perusteella (Ihantola & Leppänen, 2021, 24). Sama pätee myös arvonlisäveron maksamiseen: arvonlisäveron ilmoittaminen ja maksaminen tapahtuu tällöin laskun lähettämiskuukaudesta kahden kuukauden päästä 12.päivä (Verohallinto, 2023b). Laskutuksen ajankohdalla on merkittävä vaikutus käyttöpääoman määrään. Jos laskutus tapahtuu kuukauden lopussa, on arvonlisäveron maksamiseen vähemmän aikaa ja tällöin arvonlisäveron maksaminen voi tulla jopa eteen ennen kuin asiakkaalta on saatu maksua (kuvio 1).

Kuvio 1. Käyttöpääoman sitoutuminen, kun laskutus kuun lopussa (mukaiillen Niskanen & Niskanen, 2016; Verohallinto, 2023b)

Kuvion 1 mukaisessa tilanteessa rahoitus arvonlisäveron maksamiseen on saatava jostain muualta, sillä asiakas maksaa laskunsa vasta noin 17 päivän päästä arvonlisäveron tilityksestä. Tällainen tilanne siis kasvattaa käyttöpääoman tarvetta, koska lyhytaikaista rahoitusta tarvitaan hetkellisesti enemmän (Koski, 2017, 75). Kyseinen tilanne vahvistaa Niskasen & Niskasen (2016, 390) väitettä, että myyntisaatavien seurannasta saatava informaatio on hyödyllistä kassabudjetit laadittaessa, joka taas edesauttaa käyttöpääoman ennustamista ja sitä kautta koko yrityksen lyhytaikaisen rahoituksen hallintaa (Pellinen, 2017, 83).

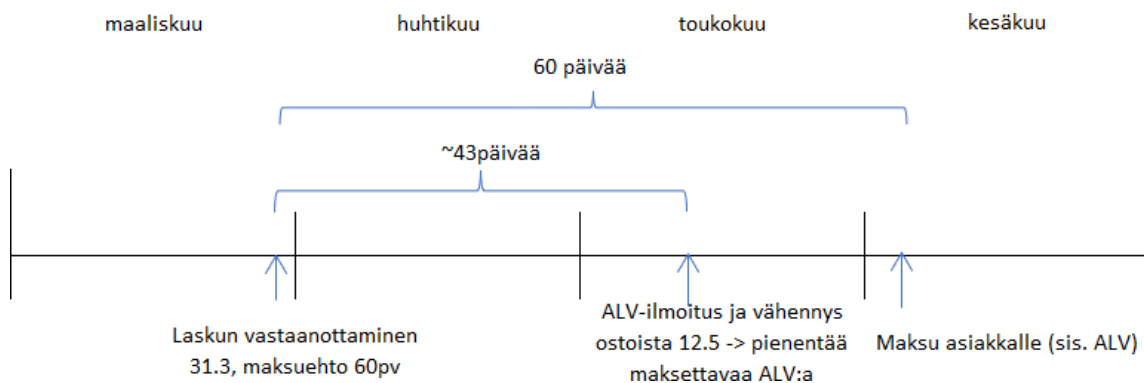
Huolellisen käyttöpääoman hallinnan avulla kuvion 1 mukainen tilanne voitaisiin estää siirtämällä laskutusta muutamalla päivällä eteenpäin seuraavan kuukauden puolelle. Tällöin arvonlisäveron tilittämiseen saataisiin yli kuukausi lisää (kuvio 2).

Kuvio 2. Käyttöpääoman sitoutuminen, kun laskutus kuun alussa (mukaiillen Niskanen & Niskanen, 2016; Verohallinto, 2023b)

Kuvion 2 mukaisessa tilanteessa arvonlisäverolla voitaisiin jopa rahoittaa yrityksen toimintaa hetken aikaa, sillä myynnin tuloutumisesta on vielä lähes kaksi viikkoa arvonlisäveron maksamiseen. Maksuajat ovat tavallisesti 14–60 päivää (Niskanen & Niskanen, 2016, 396), joten joissain tilanteissa Verohallinto voisi toimia yritystoiminnan rahoittajana jopa useita viikkoja. Kuitenkin koska arvonlisävero on oma-aloitteinen vero (Juanto ym., 2016, 279), yritysten on syytä huolehtia ja muistaa säilyttää maksuvalmius arvonlisäveron tilittämiseen maksupäivänä sanktioiden välttämiseksi.

Ostovelkojen kohdalla voidaan käyttää samaa logiikkaa, mutta toisinpäin (kuvio 3), sillä ostoista voidaan vähentää arvonlisävero (AVL 102§) ja täten pienentää maksettavaa arvonlisäveron taakkaa sekä samalla vapauttaa käyttöpääomaa. Ostojen kohdalla menettely on kuitenkin riippuvainen myös vastapuolesta, sillä ostolaskuja tulee pitkin kuukautta (Koivumäki & Lindfors, 2014, 55). Eli jos vain yrityksellä on mahdollista vaikuttaa ostolaskujen ajan- kohtaan, tulee tästä näkökulmasta laskut ajoittaa kuun loppuun.

Kuvio 3. Ostovelkojen optimaalinen kierto (mukaillen Niskanen & Niskanen, 2016; Verohallinto, 2023b)

3.4. Haasteet laskutuksen ajallisessa kohdistamisessa

Reaalimaailmassa kuitenkin täytyy huomioida useita tekijöitä, jotta kuvioiden mukaiset tilanteet toteutuisivat. Ostovelkojen osalta käytetään käteisalennuksia, eli jos lasku maksetaan tietyn ajan sisällä, siitä myönnetään käteisalennusta pieni prosentti (Leppiniemi, Kykkänen,

2023, 60). Jossain tilanteissa yrityksen olisi kannattavampaa tai halvempaa ottaa käteisalennus, sillä pidemmän maksuajan ostovelkoihin voi sisältyä korkokuluja (Niskanen & Niskanen, 2016, 396), jolloin mahdollisuus tällaiseen käyttöpääoman optimointiin arvonlisäveron optimointiin ei onnistu.

Samoin myyntisaamisten kohdalla voi olla ongelmia. Jos asiakas maksaa laskun viiveellä tai ei kykene ollenkaan maksamaan laskuaan esim. liian löyhien maksuehtojen tai konkurssin vuoksi, johtaa se liian suuren sitoutuneen käyttöpääoman tasoon tai jopa luottotappioihin (Niskanen & Niskanen, 2016, 389). Jos itse myynti on arvonlisäverovelvollinen, sitä vastaava luottotappio on vähennettävissä arvonlisäveron perusteesta (Leppiniemi, Leppiniemi & Kaisanlahti, 2020), jolloin kyseisen suoritteen arvonlisäveroa ei tarvitse tilittää.

Aina ei myöskään ole mahdollista siirtää laskutusta kuukauden alkuun, sillä laskutuksen turha siirtäminen eteenpäin lisää myös myyntisaatavista saatua maksusuoritusta, joka entisestään lisää käyttöpääoman sitoutumista. Tässäkin asiassa käyttöpääoman näkökulmasta korostuu kassavirtojen ennakointi; erityisesti varastojen ja myyntisaatavien arvossa tapahtuvien muutosten vaikutus kassatilanteeseen on otettava tarkoin huomioon (Pellinen, 2017, 83).

Siispä käyttöpääoman tehostamista tulee tarkastella kokonaisuutena ja ottaa kaikki käyttöpääomavirran osatekijät huomioon, jotta saadaan aikaan positiivista tulosvaikutusta (Sagner, 2014, 6). Arvonlisäverosta saatavien kassavirtojen optimointi on siis yksi monista käyttöpääoman tehostamisen (Koski, 2017) keinoista, joita talousjohdolla olisi hyvä olla työkalupakissaan.

4 ALV-raportoinnin reaaliaikaistaminen

4.1 Esityksen sisältö

Euroopan Komissio antoi 8.12.2022 esityksen nimeltä VAT in the Digital Age arvonlisäverotuksen nykyaikaistamiseksi. Esityksen tavoitteena tarkoituksena on nykyaikaistaa, selkeyttää ja yksinkertaistaa arvonlisäverosääntöjä EU:ssa (Euroopan komissio, 2022). Ehdotuksella pyritään myös puuttumaan arvonlisäverotukseen liittyviin petoksiin ja väärinkäsitelyihin sekä ehkäisemään niitä tehokkaammin. Tällä sääntelyn muuttamisella tulisi Komission arvion mukaan säästöä yhteensä 172–214 miljardia euroa vuosina 2023–2032 (Euroopan komissio, 2022, 17).

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö voidaan tiivistää kolmeen toimenpidekokonaisuuteen. Ensimmäisenä uudistetaan arvonlisäveron raportointivelvollisuutta ottamalla käyttöön digitaaliset raportointivaatimukset, toisena vastataan alustatalouden aiheuttamiin haasteisiin selkeyttämällä ja yhdenvertaistamalla arvonlisäveron sääntöjä, sekä kolmanneksi ottamalla käyttöön EU:n yhteinen arvonlisäverovelvollisten rekisteröintijärjestelmä. (Euroopan komissio, 2022). Tämän tutkimuksen orientaation kannalta keskeisintä näistä toimenpiteistä on keskittyä ensimmäiseen, eli arvonlisäverotuksen raportointivelvollisuuden digitalisointiin.

Uudella raportointitavalla yritykset ilmoittaisivat myyntien ja ostojen arvonlisäverot laskutai kuittikohtaisesti tapahtumatasolla. Tiedot siirtyisivät reaaliaikaisesti yrityksen taloushallintojärjestelmästä Verohallinnolle rajapinnan välityksellä (Verohallinto, 2020). Tällöin myös maksettavan tai vähennettävän arvonlisäveron kassavaikutus voisi olla välitön. Toisaalta Verohallinnon selvityksissä tai hallituksen eduskunnan käsittelyyn saattamassa U-kirjelmässä (U 103/2022 vp) ei puhuta vielä tarkemmin maksukäytännöistä, mutta reaaliaikainen ja digitaalinen raportointi viittaisi siihen, että arvonlisäveron maksusuoritukset/ -saamiset olisivat vaikutuksiltaan välittömiä.

Hallitus kannattaa arvonlisäverojärjestelmän uudistamista U-kirjelmässään (U 103/2022 vp). U-kirjelmää käytetään, kun on kyse Euroopan Unionin lainsäädäntöehdotuksesta (Tenhunen & Kinnunen, 2023). Hallituksen U-kirjelmän mukaan (U 103/2022 vp) uudistus voi vähentää yritysten hallinnollisia kustannuksia, kun siirrytään arvonlisäveron digitaaliseen

ilmoitukseen, joka säästää yrityksiltä aikaa ja vaivaa nykyiseen arvonlisäveroilmoitukseen verrattuna.

Toisaalta siirtyminen digitaaliseen malliin aiheuttaa yrityksille ja verohallinnolle kertaluonteisia sekä jatkuvia tietojärjestelmä- ja muita hallinnollisia kustannuksia. Kuitenkin laskelmien mukaan digitaaliseen taloushallintoon siirtyneet organisaatiot ovat parantaneet tehokkuuttaan 30–50 % taloushallinnossaan (Lahti & Salminen, 2014, 32). Verohallinnon selvityksen (Verohallinto, 2020) mukaan tämä vaatisi sähköisiä kirjanpito-ohjelmistoja, joita kuitenkaan ei kaikilla ole. Verohallinto selvittää mahdollisuutta rakentaa pienyrityksille maksuton kirjanpito-ohjelma, jotta uudistus ei aiheuttaisi epätasa-arvoa erikokoisten toimijoiden välille.

4.2 Vaikutukset käyttöpääoman hallintaan

Arvonlisäveron raportoinnin digitalisoinnilla ja reaaliaikaistamisella tulee olemaan vaikutusta jokaisen yrityksen taloushallinnon arkeen. Uudistuksen hyötyjä tulisivat olemaan digitaalisuuden mukana tulevat kiistattomat edut: nopeus, tehokkuus ja ekologisuus (Lahti & Salminen, 2014, 32). Uudistuksen myötä yritykset eivät saisi enää arvonlisäveroa suoraan tilillensä maksettavaksi tai vähennettäväksi, vaan arvonlisävero siirtyisi suoraan transaktion yhteydessä Verohallinnolle (Verohallinto, 2020).

Toisaalta uudistuksen sisältö ei ole tarkentunut vielä yksityiskohtaisesti, että millä perusteella arvonlisävero siirtyy Verohallinnolle, sillä jos transaktio tapahtuu ennen laskun saamista tai kirjaamista taloushallinnon järjestelmiin, niin tällöin ostojen kohdalla yrityksillä on vähennettävää arvonlisäveroa käytössään hetken aikaa. Yksityiskohtia selkenee kevään 2023 mittaan, kun asiaan syvennyttään tarkemmin Euroopan komission verotyöryhmissä (U 103/2022 vp).

Uudistuksen vaikutuksia käyttöpääoman hallintaan – tai taloushallinnon toimintoihin, kuten budjetointiin ja kassavirtojen hallintaan on hankala arvioida, kun teknisestä toteutuksesta ei ole vielä syvemmin tietoa saatavilla. Nykyiseen arvonlisäverojärjestelmään verrattuna on kuitenkin selvää, että arvonlisäveron ilmoitus- ja maksuajat lyhenevät murto-osaan nykyisestä (Verohallinto, 2020). Kuitenkin se oletettavasti vähentää päätöksentekotilanteita, kun

yksi lyhytaikaisen rahoituksen osa-alueista reaaliaikaistuu (Niskanen & Niskanen, 2016, 374–375) ja täten vapauttaa aikaa muihin taloushallinnon tehtäviin.

Uudistus vapauttaa yhden käyttöpääoman hallinnan osatekijän eli arvonlisäveron kokonaan, jolloin ei tarvitse miettiä arvonlisäveron maksun ajallista kohdistamista tai laskujen ajoittamista optimaaliseksi. Joissain tilanteissa myös yritys voi luulla kassaansa isommaksi, kun se sisältää tilitettävän arvonlisäveron. Tällöin arvonlisäveron maksupäivä voi koitua kalliiksi, kun tilitettävä arvonlisävero onkin käytetty yrityksen juokseviin menoihin, vaikka todellisuudessa raha kuuluisikin Verohallinnolle. Uudistus poistaisi tämä riskin, sillä arvonlisävero ei tulisi yrityksen kassaan ollenkaan tai vähintään lyhyeksi aikaa.

Talousjohdon ei myöskään tarvitse enää laskea arvonlisäveroa osaksi tarvittavaa käyttöpääomaa sen kasvaessa (Pellinen, 2017, 83). Tällöin myös käyttöpääomalaskelmien, kuten kiertoaikalukujen ja kassavirtalaskelmien teko helpottuu, kun käytössä ovat yleensä arvonlisäverottomat summat sekä kiertoaikaluvuista tulee tarkempia, kun ne eivät sisällä mitään ylimääräisiä eriä (Heikinmatti ym., 2017, 73).

5 Yhteenveto ja johtopäätökset

5.1. Yhteenveto

Tutkimuksen tavoitteena oli avata käyttöpääoman ja arvonlisäverotuksen yhteyttä, tarkastella käyttöpääoman tehostamista arvonlisäverotuksen avulla sekä perehtyä Euroopan Komission direktiiviehdotukseen arvonlisäverotuksen digitalisoinnista. Tutkimuksen varsinaisia tutkimuskysymyksiä oli kolme: ”Miten arvonlisävero vaikuttaa yrityksen käyttöpääoman määrään”, ”Millaisia mahdollisuuksia arvonlisäverotus tarjoaa käyttöpääoman tehostamiseen” sekä ”Millaisia vaikutuksia voi olla arvonlisäveron raportoinnin reaaliaikaistamisella käyttöpääoman näkökulmasta”. Tutkimus rakennettiin näiden kolmen kysymyksen ympärille.

Arvonlisävero vaikuttaa yrityksen käyttöpääoman määrään molempiin suuntiin. Arvonlisäveroa sisältyy myyntisaamisiin yrityksen antaessa asiakkaille maksuaikaa. Sen osuus myyntisaamisista voi olla jopa noin 19.35 % (Tomperi, 2022, 45). Myyntisaamiset kasvattavat käyttöpääoman tarvetta (Kallunki, 2022, 129–130), jolloin myös arvonlisävero osaltaan lisää sitä. Kun myyntisaamiset tulevat yrityksen kassaan, vapautuu tällöin käyttöpääomaa myynnin määrän verran uusiin lyhytaikaisiin hankintoihin. Myös arvonlisäverolla voidaan rahoittaa hetkellisesti yrityksen liiketoimintaa.

Käyttöpääoman tehostaminen tapahtuu karkeasti nopeuttamalla liiketoimintaan sitoutuvan rahan kiertoa kassasta asiakkaille ja takaisin. Arvonlisäverotus tarjoaa selkeän mahdollisuuden yrityksen lyhytaikaisen rahoituksen tehostamiseen. Ilman suunnittelua huonolla ajoituksella yritys joutuu tilittämään myynneistään arvonlisäveron ennen kuin kyseistä suoritusta on saatu rahana kassaan (Kuvio 1). Arvonlisäveron maksuaika vaihtelee noin 43–60 päivän riippuen myyntisuorituksen ajoituksesta (Kuvio 1&2). Aina kun asiakkaalle annettu maksuaika on lyhempi kuin arvonlisäveron tilitysaika, yrityksellä on käytössään näiden päivien erotuksen verran Verohallinnolle kuuluvaa rahaa.

Ostovelkojen näkökulmasta liikepääoman tehostaminen on myöskin mahdollista, jos asiakkaan antama maksuaika on pidempi kuin arvonlisäveron maksuaika eli pidempi kuin noin 43-60 päivää. Tällöin Verohallinto maksaa vähennettävän arvonlisäveron määrän takaisin

tai useimmiten tämä määrä vähennetään tilitettävästä arvonlisäverosta. Tässäkin tilanteessa tavallaan Verohallinto rahoittaa yrityksen toimintaa ostovelkojen maksuun saakka.

Tutkimuksen viimeisenä orientaationa oli kääntää katset nykyisestä arvonlisäverojärjestelmästä tulevaisuuden digitaaliseen raportointiin ja siihen liittyviin uhkiin sekä mahdollisuuksiin. Isossa kuvassa käyttöpääoman näkökulmasta arvonlisäveron raportoinnin digitalisointi on positiivinen asia. Taloushallinnon toiminnoista tulee taas astetta reaaliaikaisempaa ja tällöin poistuvat tilanteet, joissa arvonlisäverotus aiheuttaa yritykselle hetkellisesti maksuvelvoitteen myyntisuorituksesta, joka ei ole vielä edes saapunut kassaan (Kuvio 1).

5.2. Johtopäätökset

Vaikka arvonlisävero ajatellaankin usein vain talouden läpikulkueränä (Koivumäki & Lindfors, 2012, 50), tutkimuksessa on huomattu sen aiheuttavan hetkellistä epätasapainoa yrityksen kassavirtoihin. Riippuen ajoituksista tätä epätasapainoa voidaan sitten joko hyödyntää käyttöpääoman tehostamiseen tai vastaavasti arvonlisävero voi syödä hetkellisesti koko käyttöpääoman itseensä, jolloin se aiheuttaa yritykselle rahoituskuluja (Koski, 2017). Siispä todellisuudessa arvonlisävero ei ole läpikulkuerä, vaan sen maksuajoista ja kohdistamispe-
rusteista johtuen se on tällä hetkellä yksi käyttöpääomaan liittyvistä hallittavista kassavirroista. Käyttöpääoman keskeisin tehtävä onkin ajoittaa jokapäiväiseen liiketoimintaan liittyvät kassavirrat niin, että se olisi yritykselle kaikkein optimaalisinta ja edullisinta.

Suomalaisen talousjärjestelmän näkökulmasta uusi VAT in the Digital Age -direktiiviehdotus olisi ratkaisu tähän arvonlisäveron aiheuttamaan hetkelliseen epätasapainoon. Uudistuksen tarkoituksena onkin tehdä verotuksesta kestävää digitalisoimalla ja reaaliaikaistamalla sen koko Unionin alueella (Euroopan Komissio, 2022). Tällöin ainakin poistuisi tai ainakin minimoituisi arvonlisäveron aiheuttama epätasapaino yritysten käyttöpääomaan. Tästä näkökulmasta uudistus olisikin hyvin tervetullut. Sillä voitaisiin välttää monet tilanteet, joissa yritys joutuu vaikeuksiin arvonlisäveron maksamisen tai ajoittamisen takia. Reaaliaikaisuuden myötä arvonlisäverosta tulisi todellinen läpikulkuerä, sillä rahat ohjautuisivat yritysten pankkitilien sijaan suoraan Verohallinnolle.

Tutkimuksen pohjalta kumpuaa mielenkiintoisia jatkotutkimusehdotuksia. Koska käyttöpääoman yhteydestä arvonlisäveroon ei ole saatavilla suoraa tutkimusaineistoa, aihealue kaipaisi kipeästi uutta tutkimusta. Laadullisesta näkökulmasta voitaisiin mahdollisesti haastatella yritysten talousjohtoa ovatko he hyödyntäneet arvonlisäveron ajallista kohdistamista tai sen noin 43–60 päivän maksuaikaa rahoittamaan muita yrityksen jokapäiväisiä menoja. Toisaalta voitaisiin selvittää kuinka paljon arvonlisäveron maksamiseen ja siihen liittyvien kassavirtojen hallintaan kuluu aikaa ja resursseja. Myöskin kvalitatiivista tutkimusta voitaisiin tehdä haastatteleamalla taloushallinnon alan ammattilaisten kantoja Vat in the Digital Age -uudistuksen vaikutuksista kassavirtoihin tai käyttöpääomaan.

Kvantitatiivisen tutkimusnäkökulman avulla voisi olla aiheellista syventyä lukujen maailmaan; kuinka paljon käyttöpääomaa voitaisiin tehostaa hyödyntämällä laskuperusteista arvonlisäveron kohdistamista. Käyttöpääoman tehostumista olisi ehkä mielekkäintä tarkastella käyttöpääoman tai sen erien kiertoaikojen näkökulmasta. Arvonlisäveron tullessa digitaaliseksi ja reaaliaikaiseksi pystyttäisiin vertailemaan yritysten kassavirroissa tapahtuvaa muutosta arvonlisäveron tullessa todelliseksi läpikulkueräksi uudistuksen myötä.

LÄHTEET

Kirjallisuus:

Ahmed, Z., Awan, M. Z., Safdar, M. Z., Hasnain, T., & Kamran, M. (2016). A Nexus between Working Capital Management and Profitability: A Case Study of Pharmaceutical Sector in Pakistan. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 6(3S), (153–160).

Alavuotunki, K., Haapanen, M., & Pirttilä, J. (2019). The Effects of the Value-Added Tax on Revenue and Inequality. *The Journal of Development Studies*, 55(4), (490–508).
<https://doi.org/10.1080/00220388.2017.1400015>

Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1997). Writing Narrative Literature Reviews. *Review of General Psychology*, 1(3), (311–320). <https://doi.org/10.1037/1089-2680.1.3.311>

Bhimani, A., Horngren, C. T., Datar, S. M., & Rajan, M. V. (2019). *Management and cost accounting (Seventh edition.)*. Pearson. (591)

Heikinmatti, K., Jahkonen, E., Kanervisto, M., Kekki, S., Marjomaa, J., Ruusulaakso, J., & Toivio, A. (2017). *Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi (10., korjattu laitos.)*. Gaudeamus. (50, 71-74)

Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (2009). *Tutki ja kirjoita (15. uud. p.)*. Tammi. 20

Ihantola, E.-M., & Leppänen, P. (2021). *Yrityksen kirjanpito: liiketapahtumista tilinpäätökseen (5. laitos, 1. painos.)*. Gaudeamus. (24, 55–56, 61, 63, 92, 176, 179)

Iltter, C. (2020). A Discussion Paper on Accounts Payable Ratio. *Acta Oeconomica Pragensia*, 27(3-4), (85–94). <https://doi.org/10.18267/j.aop.630>

Juanto, L., Punavaara, A., & Saukko, P. (2018). *Arvonlisäveroitus ja muu kulutusveroitus (Yhdeksäs, uudistettu painos.)*. Alma Talent. (12–13,15,16,270, 279, 297)

Kallio, M., Lindholm, M., Ojala, M., Säaskilahti, J., & Takalo, T. (2021). *Arvonlisäveroitus 2021*. Edita Publishing Oy. (28, 723–724, 1007, 1066)

Kallunki, J.-P. (2022). *Tilinpäätösanalyysi (2., uudistettu painos.)*. Alma Talent. (129–130, 137)

- Kallunki, J.-P., & Kytönen, E. (2002). Uusi tilinpäätösanalyysi (3. uud. p.). Kauppakaari. (113–115)
- Keen, M., & Lockwood, B. (2010). The value added tax: Its causes and consequences. *Journal of Development Economics*, 92(2), (138–151). <https://doi.org/10.1016/j.jdevec.2009.01.012>
- Koivumäki, J., & Lindfors, H. (2014). Pk-yrityksen taloushallinto käytännönläheisesti. *Kauppakamari*. (50, 55)
- Koski, T. (2017). Pk-yrityksen strateginen talousjohtaminen ([2., uudistettu painos]). *Kauppakamari*. (72–75, 85)
- Lahti, S., & Salminen, T. (2014). Digitaalinen taloushallinto (1. p.). *Sanoma Pro*. (32)
- Leppiniemi, J., & Kykkänen, T. (2023). Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta (12., uudistettu painos.). *Alma Talent*. (60, 121,165)
- Leppiniemi, J., Leppiniemi, R., & Kaisanlahti, T. (2020). Oikeat ja riittävät kirjaukset. *WSOYpro*.
- Leppiniemi, J., & Lounasmeri, S. (2022). Yritysrahoitus. *WSOYpro*
- Leppiniemi, J., & Walden, R. (2019). Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. *WSOYpro*.
- Niskakangas, H., Viitala, T., & Hokkanen, M. (2020). Johdatus Suomen verojärjestelmään (4., uudistettu painos.). *Alma Talent*. (120, 123, 129)
- Niskanen, J., & Niskanen, M. (2016). Yritysrahoitus. *Edita*. (11, 367-369, 374-375, 379, 386, 389-390, 394, 396, 399)
- Nykänen, P. Johdatus oikeusjärjestykseen. (2019). *Tampereen yliopisto*. (36)
- Oliver, M. S., & Horngren, C. T. (2010). *Managerial accounting*. Pearson. (689–690)
- Pellinen, J. (2017). *Talousjohtaminen* (2., uudistettu painos.). *Alma Talent*. (83)
- Sagner, J. S. (2014). *Working capital management: applications and cases* (1st edition). Wiley. (6, 19, 134).
- Salminen, Ari. (2011). Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasa: Vaasan yliopiston julkaisuja.

Saunders, M. N. K., Lewis, P. & Thornhill, A. (2019), (30-31)

Snyder, Hannah (2019) Literature review as a research methodology: an overview and guidelines. *Journal of Business Research* (104, 333) <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.07.039>

Song, J.-S., van Houtum, G.-J., & Van Mieghem, J. (2020). Capacity and Inventory Management: Review, Trends, and Projections. *Manufacturing & Service Operations Management*, 22(1), (36–46). <https://doi.org/10.1287/msom.2019.0798>

Tenhunen, S., & Kinnunen, I. (2011). *Käsikirja oikeudellisen tiedon hakijoille*. Sanoma Pro.

Tomperi, S. (2022). *Käytännön kirjanpito* (30., uudistettu painos.). Edita. (26–27, 45)

Vilkkä, H. (2021). *Tutki ja kehitä* (5., päivitetty painos.). PS-kustannus. (28)

Wikström, K., Ossa, J., Urpilainen, M., & Wikström, K. (2015). *Vero-oikeuden yleiset opit*. Kauppakamari. (366,368)

Muut painetut lähteet:

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501

KHO 2016:128

U 103/2022 vp

WWW- lähteet:

Euroopan Komissio (2022). [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2022\)701&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2022)701&lang=en) Viitattu 02.03.2023

Finnvera (2023). [https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/uutiset/uutiset/2022/verotuksen-muutoksia-2023/](https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/ uutishuone/uutiset/uutiset/2022/verotuksen-muutoksia-2023/) Viitattu 20.01.2023

Valtiovarainministeriö (2022) <https://budjetti.vm.fi/indox/sialto.jsp?year=2023&lang=fi&maindoc=/2023/aky/aky.xml&opennode=0:1:5> Viitattu 15.02.2023

Verohallinto (2023A). [https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/uutiset/uutiset/2022/verotuksen-muutoksia-2023/](https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/ uutishuone/uutiset/uutiset/2022/verotuksen-muutoksia-2023/) Viitattu 20.01.2023

Verohallinto (2023B) <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/arvonlisaverotus/ilmoitus-ja-maksuohjeet/> Viitattu 20.01.2023

Verohallinto (2022) <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48700/vero-varasto-arvonlisaverotuksessa3/> Viitattu 27.01.2023

Verohallinto (2016) <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/arvonlisaverotus/vahainen-liiketoiminta-on-arvonlisaverotonta/pienyrittymisen-maksuperusteinen-aly/>
Viitattu 27.01.2023

